



**SPRAWOZDANIE ZA 2020 ROK
Z REALIZACJI PROGRAMU
REWITALIZACJI DLA MIASTA
TYCHY DO ROKU 2023**

Luty 2021 rok

Opracowanie: Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich Urzędu Miasta Tychy

Spis treści:

I. <u>POSTĘP RZECZOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY DO ROKU 2023 (ZA ROK 2020) – projekty sektora publicznego</u>	3
1. <u>BAZA – Bank Aktywnych Ludzi Miasta</u>	3
2. <u>Potańcówki na Osiedlu A</u>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. 1
3. <u>Renowacja osiedla A</u>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. 2
4. <u>Kultowe Osiedle A – osiedle A przyjazne twórcom</u> Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	12
5. <u>Zagospodarowanie terenu Osady</u>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. 15
6. <u>Poznaj sąsiada – wspólne działanie w praktyce ...</u> Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.	15
7. <u>CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (EFS)</u>	15
9. <u>Kultura Osiedla – Osiedle Kultury</u>	16
11. <u>Aktywny Jaworek – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych</u>	18
12. <u>Osada zdrowo na sportowo. Aktywna Osada – realizacja programu z zakresu animacji czasu wolnego i rekreacji ruchowej</u>	19
13. <u>Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach</u>	21
II. <u>POSTĘP RZECZOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY DO ROKU 2023 (ZA ROK 2020) – projekty sektora prywatnego</u>	22
1. STREFA AKCELERACJI B+R I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM...	22
2. STREFA AKCELERACJI B+R I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM (projekt szkoleniowo - stażowy EFS)	22
3. STREFA AKCELERACJI SPOŁECZNEJ - projekt miękkiej	23
4. CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ WRAZ Z OTOCZENIEM - STARA WARZELNIA	23
5. CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ POSZERZA HORYZONTY (projekt EFS)	24
III. <u>POSTĘP FINANSOWY REALIZOWANYCH W 2020 ROKU PROJEKTÓW REWITALIZACYJNYCH</u>	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki. 26

Rok 2020 przyniósł ze sobą nowe wyzwania, dotyczące m.in. realizacji projektów rewitalizacyjnych. W związku z panującą od marca 2020 roku pandemią wirusa COVID-19 oraz szeregiem rozporządzeń i ustaw, wydanych przez rząd w celu zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii w Polsce, realizacja zaplanowanych projektów była znacznie utrudniona, a w niektórych przypadkach wręcz niemożliwa. Sytuacja ta dotyczyła głównie tych przedsięwzięć, które zakładały aktywny udział mieszkańców (festyny, wystawy, spotkania), a które z powodu pandemii nie mogły się odbyć, albo odbywały się w ścisłym reżimie sanitarnym. Tam, gdzie to możliwe, konieczna była modyfikacja zakresu rzeczowego zaplanowanych działań, tak, aby zachowany był jak największy profil bezpieczeństwa uczestników i organizatorów.

I. POSTĘP RZECZOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY DO ROKU 2023 – projekty sektora publicznego

1. „BAZA-Bank Aktywnych Ludzi Miasta” składająca się z trzech komponentów: BAL – Bank Aktywności Lokalnej, BRR – Baza Rozwoju Rodziny i BAS – Baza Aktywnych Seniorów

Podmiot zgłaszający projekt: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia

Planowany termin realizacji: 2017-2023

W 2020 roku realizatorem projektu BAZA była Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej .

BAL - w ramach komponentu Banku Aktywności Lokalnej, przy współudziale mieszkańców zrealizowano:

- 4 mini projekty,
- zorganizowano uroczystą Galę Tyskiego Społecznika Roku 2020,
- zrealizowano 40 godz. zajęć tematycznych dla mieszkańców,
- zrealizowano 86 godz. wsparcia specjalistycznego dla mieszkańców
- zrealizowano 1 akcję "Bądź widoczny z FRES" dla mieszkańców
- zrealizowano 2 spotkania w formule World Cafe.

Wszystkie działania spowodowały wzrost wiedzy na temat możliwości i narzędzi rozwoju lokalnego. Realizacja działań przyczyniła się także do wzrostu motywacji wśród mieszkańców do działania na rzecz swojego lokalnego otoczenia. W ramach promocji

wolontariatu zachęcano mieszkańców Osiedla A w różnym wieku do podejmowania inicjatyw na rzecz swojego otoczenia społecznego (np. akcja szycia maseczek w czasie pandemii). Organizowane były spotkania z mieszkańcami poświęcone promocji wolontariatu, możliwościom zaangażowania społecznego, planowania i podejmowania inicjatyw społecznych.

a) 4 mini projekty zorganizowane według pomysłów mieszkańców:

1/ wsparcie psychologiczne dla mieszkańców w okresie przymusowego pobytu w domu związanego z pandemią koronawirusa. Psycholog pracujący na co dzień z dziećmi, młodzieżą i seniorami opracował treść ulotek informacyjnych/doradczych: jedna z nich kierowana była do ogółu mieszkańców, druga uwzględniała w szczególności sytuację seniorów. Ponadto przygotowane zostało nagranie głosowe dla osób, które nie były w stanie odebrać ulotki. Nagranie to zostało wysłane za pośrednictwem e-dziennika Szkoły Podstawowej Nr 3 w Tychach ze wskazaniem do dalszego udostępniania oraz wysłane w wiadomościach email przez wolontariuszy i Radę Osiedla A,

2/ społeczna akcja szycia maseczek dla mieszkańców osiedla A - zakupiony został materiał potrzebny do tego celu, który przekazano wolontariuszom. 3 osoby zaangażowane były w uszycie ok.1000 maseczek, które następnie dostarczane były przez wolontariuszy bezpośrednio do mieszkańców, którzy nie wychodzą z domów, reszta była dystrybuowana przez Radę Osiedla A,



Fot. Maseczki dla mieszkańców Osiedla A

3/ organizacja akcji nasadzenia krzewów na terenie Osiedla A. W akcji wzięło udział 10 wolontariuszy-mieszkańców Osiedla A. Zasadzono 100 krzewów: forsycji, dereni, krzewuszek i tawuł, w ustalonych i wyznaczonych wcześniej miejscach,

4/ mini projekt pn. "Wirtualna choinka" – dzieci z przedszkola, szkoły podstawowej nr 3 oraz seniorzy w domach własnoręcznie przygotowywali ozdoby świąteczne, a następnie wysyłali

zdjęcia, które kadra FRES opracowała w formie choinki w antyramie. Takie wirtualne choinki wręczone zostały następnie przedstawicielom przedszkola, szkoły, Klubu Seniora oraz władzom Miasta. Spośród nadesłanych prac kadra FRES, we współpracy z kadrami przedszkola i szkoły podstawowej wybrała najciekawsze prace i nagrodziła je symbolicznymi upominkami.



Fot. Wirtualna choinka

- b) **Organizacja uroczystej gali Tyskiego Społecznika Roku 2020** - podczas gali zorganizowanej za pośrednictwem internetowej transmisji zaprezentowane zostały sylwetki kandydatów, osób najbardziej zaangażowanych w działalność na rzecz Tychów. Zwycięzcy otrzymali symboliczne dyplomy i nagrody. Wyróżnione zostały zarówno osoby indywidualne, jak i podmioty zaangażowane w sprawy społeczne. Uroczystość zorganizowana została 19 listopada 2020 r. Na uroczystości pojawili się tylko zwycięzcy i osoby/podmioty wyróżnione. Pozostali nominowani do tytułu Tyskiego Społecznika Roku 2020 odebrali podziękowania i pakiety konferencyjne w późniejszym czasie, indywidualnie w biurze FRES, by zachować reżim sanitarny.



Fot. Gala Tyskiego Społecznika w 2020 roku

- c) **w ramach rozwijania potencjału mieszkańców, zorganizowano zajęcia tematyczne dla mieszkańców Osiedla.** Tematyka spotkań dostosowana była do wieku, aktualnych potrzeb i zainteresowań mieszkańców. Odbyły się: „Eko-warsztaty” wykonania zabawek z materiałów z recydingu dla dzieci w wieku przedszkolnym, warsztaty fotograficzne, podczas których mieszkańcy mieli okazję poznać techniki robienia profesjonalnych zdjęć oraz warsztaty z zasady obsługi urządzeń do fotografowania (aparatów cyfrowych i lustrzanek, telefonów). Mieszkańcy mieli także możliwość wzięcia udziału w sesjach zdjęciowych realizowanych w różnych miejscach i scenografiach na Osiedlu A oraz warsztatach autoprezentacji, podczas których mogli poznać zasady właściwego ubioru i makijażu na różne okazje, zasady zachowania się i pracy z ciałem. Ponadto zorganizowano warsztaty świąteczne, które ze względu na trwającą pandemię odbyły się w formie zdalnej. Prowadzący nagrali filmy, zamieszczone następnie na profilu FRES na Facebooku. Tematyka warsztatów obejmowała zajęcia manualne (wykonywanie ozdób świątecznych z wykorzystaniem różnych technik i materiałów), kulinarne (różnorodne przepisy na potrawy świąteczne wraz z instrukcją ich wykonania) oraz psychologiczne (pogadanki na temat radzenia sobie w okresie świąteczno-noworocznym w nietypowym czasie pandemii). Dla mieszkańców przygotowane zostały pakiety materiałów do zajęć do samodzielnej pracy w domu, które mogli odebrać indywidualnie w biurze FRES.



Fot. Warsztaty fotograficzne

- d) **mieszkańcy mieli także okazję uczestniczyć zarówno w indywidualnych, jak i grupowych zajęciach ze specjalistą** (psychologiem), który wspierał ich w eliminacji barier mentalnych związanych z udziałem w życiu społecznym. Takie wsparcie miało za zadanie stworzyć i odbudować poczucie sprawczości, podnieść wiarę w siebie i swoje mocne strony, a docelowo zwiększyć zaangażowanie mieszkańców w sprawy swojego otoczenia, co może wykreować nowych lokalnych liderów. Z uwagi na okres pandemii i różnych trudności natury psychicznej, z którymi borykali się uczestnicy zadania, zwiększono zakres wsparcia psychologicznego w ramach zadania.
- e) **akcja "BĄDŹ WIDOCZNY"** - zadanie polegało na przeprowadzeniu akcji promującej noszenie odblasków przez pieszych i rowerzystów. Na Osiedlu A często dochodzi do incydentów drogowych z udziałem pieszych. Okres jesienno-zimowy dodatkowo potęguje zagrożenie na drodze, gdyż piesi i rowerzyści bez odblasków są niewidoczni dla kierujących pojazdami. W związku z tym promowano noszenie odblasków zarówno wśród dzieci przedszkolnych, szkolnych oraz wśród dorosłych mieszkańców oraz seniorów. Ze względu na panującą sytuację epidemiologiczną zamiast tradycyjnych spotkań informacyjnych przygotowano film instruktażowy – jak dbać o nasze bezpieczeństwo na drodze, dlaczego konieczne jest noszenie odblasków. Przekazane zostały zestawy odblasków – latarki, opaski, by mieszkańcy mogli w praktyce zastosować się do wskazówek przekazanych w filmie. W akcję „Bądź widoczny” zaangażowani zostali przedstawiciele tyskiej policji, straży pożarnej, pogotowia ratunkowego, mieszkańcy osiedla, lokalni liderzy oraz Radni miasta Tychy. Film jest dostępny pod adresem: https://www.youtube.com/watch?v=Ws9_yBU8MM0.



Fot. Akcja „Bądź widoczny” w 2020 roku

- f) **Organizacja dwóch spotkań w formie World Cafe** - formuła otwartych spotkań dla mieszkańców, w trakcie których mogli poruszać istotne dla nich tematy oraz wymieniać się doświadczeniami oraz spostrzeżeniami. Na spotkania world cafe zapraszani byli także przedstawiciele samorządu, instytucji i organizacji, które działają na terenie osiedla. Wśród pojawiających się tematów pojawiły się dyskusje m.in. o budżecie obywatelskim, inicjatywach ekologicznych i kulturalnych oraz innych, które mogłyby być wdrażane w terenie osiedla.

BRR - Baza Rozwoju Rodziny.

W 2020 roku realizatorem BRR był IQ EDU NON PROFIT Sp z o. o. W ramach komponentu prowadzono jedną grupę wsparcia dla mam oraz zorganizowano zainicjowane przez uczestników trzy mini projekty.

W ramach pierwszego projektu powstał film promocyjny dotyczący działań rewitalizacyjnych na osiedlu A we współpracy z Muzeum Miejskim, Fundacji Ekonomii Społecznej, Miejskim Centrum Kultury i innymi osobami, instytucjami oraz mieszkańcami osiedla A.

W ramach BRR odbyły się następujące zajęcia:

- Jestem Świadomym Rodzicem - głównym celem zajęć był rozwój naturalnych skłonności dziecka do mówienia i naśladowania otoczenia oraz wprowadzanie dziecka w świat grupy rówieśniczej. Na zajęciach dzieci uczestniczyły we wszystkich zabawach razem z rodzicami, jednak na każdym spotkaniu były również elementy integrujące dzieci, które pokazywały, że rówieśnik też może być wspianym towarzyszem zabaw – takim samym jak mama.
- Cykl warsztatów dla rodziców ukierunkowany na wsparcie i podniesienie kompetencji wychowawczych i rodzinnych (np. zasady i reguły funkcjonowania rodziny, komunikacja z dziećmi i młodzieżą, wyznaczanie granic, system pochwał i wyciągania

konsekwencji, wzmacnianie samodzielności dzieci, kreatywne zabawy z dziećmi, rywalizacja wśród rodzeństwa, rodzina dysfunkcyjna, ryzykowne zachowania młodzieży, radzenie sobie z zagrożeniami wieku adolescencji).

- Spotkania zainteresowań dla rodziców: warsztaty, na których uczestniczki opowiadały o swoich zainteresowaniach: np. robieniu biżuterii, szyciu, rękodziele.
- Cykl warsztatów z zakresu edukacji ekonomicznej – wsparcie dla członków gospodarstw domowych zachęcające racjonalnego i planowego gospodarowania dochodami, przekazanie uczestnikom informacji na temat usług finansowych i bankowych, w tym dostępu do instrumentów optymalizacji decyzji finansowych podejmowanych przez gospodarstwa domowe, nauka zarządzania czasem itp.) oraz problemy związane z pandemią i jej konsekwencjami.
- Mini projekty tematycznie – integracyjne - wspólna organizacja imprez okolicznościowych, np. Andrzejek i Mikołaja. Projekty te wymagały zaangażowania, współpracy rodziców i prowadzących.
- Indywidualne poradnictwo i konsultacje w godzinach popołudniowych z zakresu m.in. odżywiania małego dziecka, rozszerzania diety u niemowlęcia, karmienia piersią, radzenia sobie z emocjami dziecka, rozstaniem dziecka po powrocie rodzica do pracy, noszenia dziecka w specjalistycznych chustach.

Wszystkie ww. formy wsparcia były realizowane i przeprowadzane zgodnie z obowiązującymi procedurami i przepisami sanitarnymi obowiązującymi w okresie pandemii SARS-Cov-2 wywołującego chorobę COVID-19.



Fot. Zajęcia w ramach Bazy Rozwoju Rodziny na os. A



Fot. Zajęcia w ramach Bazy Rozwoju Rodziny na os. A

BAS - Baza Aktywnych Seniorów.

W 2020 roku realizatorem BAS była Fundacja Rozwoju Ekonomii Społecznej. Głównym celem zadania było zapewnienie wsparcia seniorom (osobom nieaktywnym zawodowo w wieku 60+) poprzez umożliwienie korzystania im z oferty na rzecz społecznej aktywizacji. Oferta ta obejmowała m.in.: usługi z zakresu aktywności ruchowej/kinezyterapii, usługi edukacyjne, rekreacyjne. W ramach BAS odbywały się również systematyczne zajęcia w ramach Klubu Seniora prowadzone 5 dni w tygodniu po 6 godz., co umożliwiało tyszanom częste spotkania i kontakty z rówieśnikami, przełamywanie barier, motywowanie do aktywności społecznej, w tym działań samopomocowych. Zorganizowano wycieczkę do Palmiarni w Gliwicach, gdzie seniorzy mieli okazję obcować z przyrodą nieco inną, niż miejska oraz spacer w ciekawe miejsca Tychów. Ponadto odbywały się liczne spotkania ze specjalistami, którzy dobierani byli pod kątem zainteresowań i potrzeb seniorów np. specjaliści z zakresu rehabilitacji, zdrowia, urody, fotografii, muzyki, ludzie różnych pasji itp. Zainicjowano utworzenie grup hobbistycznych dających możliwość rozwijania swoich pasji i umiejętności np.: grupy kulinarna, manualna, taneczna. Seniorzy współuczestniczyli w akcji Muzeum Miejskiego w Tychach „Pocztówki na dobre! (jutro)”. Organizowano zajęcia w zakresie aktywności ruchowej - gimnastykę dla seniora, taneczny aerobik, nordic walking, ćwiczenia na siłowni zewnętrznej itp. Prowadzono Punkt Pomocowy, w którym można było uzyskać wsparcie informacyjne w zakresie zaspokojenia podstawowych potrzeb seniorów (w codziennych czynnościach np. utrzymanie czystości, zakupy, sprawy urzędowe itp.). Prowadzono Punkt Informacyjny dla seniorów, pozyskiwano i przekazywano informacje o usługach skierowanych do tej grupy wiekowej, oferowanych przez organizacje pozarządowe, instytucje, firmy. W ramach Punktu Informacyjnego seniorom udostępniony został komputer z dostępem do Internetu i drukarki, by mogli wyszukiwać i drukować informacje oraz kontaktować się z innymi. Seniorzy mogli skorzystać ze wsparcia animatora, w celu obsługi komputera. Animatorzy poszukiwali i przekazywali seniorom informacje nt. usług i zajęć adresowanych do seniorów na terenie Miasta Tychy i miast ościennych,

zachęcając ich jednocześnie do większej aktywności i korzystania z oferty zewnętrznej. Dokonano także zakupu wyposażenia do Klubu Senior+ np. dodatkowe przyrządy do ćwiczeń, lustra do sali ćwiczeń, stacje dezynfekujące, oczyszczacze powietrza, ciśnieniomierze, glukometry, pulsoksymetry. W ramach spotkań w Klubie Seniora+ organizowane były także imprezy okolicznościowe (np. impreza karnawałowa, Walentynki, Tłusty Czwartek, Dzień Kobiet, Dzień Seniora, Urodziny Klubu, Wigilia). Dzięki organizacji imprez okolicznościowych zmniejszone zostało poczucie osamotnienia wśród seniorów. Wspólne świętowanie pozwoliło na utrwalenie więzi społecznych i budowanie poczucia wspólnoty i przynależności.

Decyzją władz krajowych i wojewódzkich Klub został dwukrotnie zamknięty od 12 marca do 3 lipca oraz od 21 października do 31 grudnia 2020. W okresie tym animatorzy zamieszczali na Facebooku materiały do zajęć i filmy instruktażowe dla uczestników Klubu Senior+ (np. dot. zajęć kulinarnych, manualnych, ruchowych). Część seniorów aktywnie korzysta z internetu i Facebooka, mogli wobec tego realizować we własnych domach zajęcia proponowane przez animatorów. Ponadto animatorzy inicjowali akcje aktywizujące seniorów, jak np. szycie maseczek ochronnych, akcję wymiany książek, konkursy prac plastycznych, fotograficznych, literackich.

2. Potańcówki na Osiedlu A

Podmiot zgłaszający projekt: Muzeum Miejskie w Tychach

Planowany termin realizacji: 2017-2023

Projekt obejmuje cykl tzw. „potańcówek”, czyli spotkań prezentujących żywiłowe tańce połączone z elementami nauki podstawowych kroków oraz zabaw tanecznych. Wspólnie z gospodarzami – kapelą grającą na żywo – uczestnicy poznają muzykę tradycyjną okolic i nie tylko. To również stwarza okazję, by lepiej poznać tradycyjne instrumentarium muzycznych gości. W 2020 roku odbyły się potańcówki pn. Before Ostatki z Kapelą Napięcie. Kapela Napięcie rekonstruuje muzykę tradycyjną Polski centralnej w szczególności rawską, łęczycką i sieradzką. Większość repertuaru stanowią melodie zebrane przez muzyków w trakcie badań terenowych oraz pochodzące z nagrań archiwalnych. Kapela gra tańce i zabawy w starodawnej manierze wykonawczej regionalnych mistrzów z wykorzystaniem starodawnego instrumentarium.



Fot. Artur Pławski „Before Ostatki z kapelą Napięcie”

3. Renowacja Osiedla A

Podmiot zgłaszający projekt: Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach

Planowany termin realizacji: 2017-2022+

Projekt obejmuje prace remontowe i modernizacyjne w budynkach oraz zagospodarowanie i uporządkowanie przestrzeni publicznych, z uwzględnieniem wartości kulturowych obszaru i walorów architektonicznych osiedla, z zachowaniem lub ekspozycją elementów architektury socrealistycznej. W 2020 roku opracowano projekt budowy wiat śmietnikowych przy ul. Andersa 7-7c i 8-8a oraz przy Placu św. Anny 1- 3d i pozyskano pozwolenie na budowę. Prace zostały rozpoczęte, w dużej mierze zrealizowane ale nie na tyle aby zostały odebrane. Odbiór planowany jest w 2021 r.

4. Kultowe Osiedle A – osiedle A przyjazne twórcom

Podmiot zgłaszający projekt: Miejski Konserwator Zabytków/Muzeum Miejskie w Tychach/Wydział Gospodarki Lokalowej/Gmina Miasta Tychy

Planowany termin realizacji: 2019-2021

W 2020 roku został przygotowany projekt graficzny mapy edukacyjnej osiedla. Projekt opracowała graficzka z katowickiego kolektywu MuflonStudio, które specjalizuje się w projektowaniu graficznym, także wykorzystującym opracowania rysunkowe. Zostały wykonane rysunki rzeźb, płaskorzeźb, budynków i innych elementów charakterystycznych dla osiedla A, a także rysunek planu osiedla z naniesionymi ulicami, budynkami i punktowo zaznaczonymi dekoracjami oraz najważniejszymi obiektami osiedla. Miejska Konserwator Zabytków opracowała merytorycznie tekst do mapy. Został wykonany także skład mapy i plik

przygotowujący do druku. Realizację pozostałych elementów projektu uniemożliwiła sytuacja epidemiczna w kraju i związane z nią ograniczenia.



Fot. Mapa osiedla A

W ramach projektu Kultowe Osiedle A – osiedle A przyjazne twórcom, Muzeum Miejskie w Tychach zorganizowało warsztaty muzyczne i historyczne dla mieszkańców:

1. Kołysanki – warsztaty muzyczne z Maniuchą Bikont, muzykiem i antropologiem kultury, podczas których uczestnicy spróbowali różnych stylów śpiewania kołysanek, poznali narzędzia, które pozwoliły ułożyć własne kołysanki, pracowali nad oddechem, oswajali się z brzemieniem własnego głosu.
2. Jak nauczyć się rozmawiać ze świadkami wyjątkowych przemian? – warsztaty historii mówionej z dr Marcinem Jarzabkiem (Cz. I) i Aleksandrem Lysko (Cz. II)

Uczestnicy warsztatów historii mówionej z dr Marcinem Jarząbkim dowiedzieli się m.in. jakie opowieści niosą ze sobą uczestnicy ważnych wydarzeń historycznych i społecznych, w jaki sposób mikroopowieści uzupełniają szerszy obraz wielkiej historii o nieznanne szczegóły. Ponadto, nauczyli się przygotowywać pytania badawcze i pytania do wywiadu, przećwiczyli różne kanały dotarcia do rozmówców oraz zaznajomili się z regułami takiego kontaktu i najważniejszymi narzędziami pracy. Zostali wyposażeni w niezbędną wiedzę, jak opracować zebrany materiał. Część teoretyczną uzupełniło indywidualne praktykowanie, polegające na przeprowadzeniu badań i zgromadzeniu zapisów historii mówionej wśród mieszkańców tyskiego Osiedla A – najstarszego osiedla tzw. Nowych Tychów. Wydarzenie poprzedzone zostało działaniami promocyjnymi (m.in. kontaktem z mediami) oraz przygotowaniem bezpośrednio przed rozpoczęciem warsztatów



Fot. Grzegorz Krzysztofik „Kołysanki” – warsztaty muzyczne z Maniuchą Bikont



Fot. Grzegorz Krzysztofik „Kołysanki” – warsztaty muzyczne z Maniuchą Bikont



Fot. Artur Pławski, Warsztaty historii mówionej z dr Marcinem Jarząbką i Aleksandrem Lysko

5. Zagospodarowanie terenu Osady

Podmiot zgłaszający projekt: Miejski Zarząd Budynków Mieszkalnych w Tychach
Planowany termin realizacji: 2017-2020+

Działania w ramach projektu, zmierzają do wprowadzenia zmiany i poprawy warunków zamieszkania na obszarze terenu Osady, czyli do atrakcyjnego zagospodarowanie przestrzeni, budowy dróg, chodników czy placów zabaw

W grudniu 2020 roku zawarto umowę na wykonanie robót dotyczących zagospodarowania podwórka wokół budynków przy ul. Katowickiej 207 i 209, przewidywany termin realizacji to 15.06.2021 rok.

6. Poznaj sąsiada – wspólne działanie w praktyce

Podmiot zgłaszający projekt: Wydział Spraw Społecznych i Zdrowia, Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich
Planowany termin realizacji: 2017-2023

Z uwagi na stan zagrożenia epidemiologicznego, w 2020 roku, projekt „Poznaj sąsiada – wspólne działania w praktyce” nie był realizowany.

7. CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (EFS)

Podmiot zgłaszający projekt: Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich/Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej/DDPS „Wrzos”
Planowany termin realizacji: 2018/2019 - 2020+

W I półroczu 2020 roku ze względu na epidemię koronawirusa placówka nie realizowała usług opiekuńczych, personel wykonywał zadania dotyczące opracowywania scenariuszy,

metod i pomocy do zajęć oraz rekrutacji mieszkańców zainteresowanych pobytem w placówce. Od 1 lipca 2020 roku zasiedlono mieszkania chronione pobytu stałego (2 mieszkania po 3 osoby w każdym). Dla pensjonariuszy zrealizowano 1896 godzin wsparcia, w tym: usług opiekuńczych (1868 godzin), poradnictwa psychologicznego (24 godziny), treningu umiejętności społecznych (4 godziny). Osobom przebywającym w placówce zapewniono całodzienne wyżywienie. W projekcie uczestniczyło 58 mieszkańców miasta w wieku 60+ (46 kobiet i 12 mężczyzn). Z uwagi na sytuację epidemiologiczną nie było zainteresowania w zakresie mieszkania chronionego pobytu czasowego (4 miejsca). Osoby, które wcześniej deklarowały chęć skorzystania z usługi w okresie wakacji, wycofały się ze swoich decyzji.

Uczestnikom Klubu Seniora i Dziennego Domu Pomocy Społecznej, działających w ramach CUS, zapewniono usługi opiekuńcze (57 osób, w tym 20 osób z Dziennego Domu Pomocy, a 37 osób z Klubu Seniora), zajęcia usprawniające ruchowo, warsztaty zdrowego stylu życia, poradnictwo psychologiczne, trening umiejętności społecznych. Prowadzono zajęcia w formie spotkań online, które rozpoczęły się końcem października. Zajęcia koncentrowały się wokół tematów związanych z fitoterapią, rękodziełem, kulinariami, aktywności fizyczną i pamięciową. Ponadto uczestnicy CUS zostali przeszkoleni z zakresy wykorzystania technologii informacyjno-komunikacyjnych TIK (9 osób z Klubu Seniora i 3 z DDPS). Uczestnikom domu pomocy zapewniono również posiłki.

8. Kultura Osiedla – Osiedle Kultury

Podmiot zgłaszający projekt: Miejskie Centrum Kultury w Tychach

Planowany termin realizacji: 2017-2023

Rok 2020 był niezwykle trudnym czasem dla wszelkiego rodzaju aktywności społecznej, spotkań i wspólnych imprez, jednakże w minionym roku w ramach projektu udało się zorganizować nigdy wcześniej niespotykane formy aktywności mieszkańców, takie jak mobilne gry miejskie oraz zainicjować niezwykle atrakcyjną formę sztuki w przestrzeni miejskiej, jaką są murale.

Mural malarsko-ceramiczny Zofii Nałkowskiej

Mural został wykonany na szczytowej ścianie budynku przy ul. Nałkowskiej 26-10 przez duet artystyczny Czary-Mury – związaną z Tychami Martę Piróg oraz mieszkańca rewitalizowanego osiedla N i O Marka Grełę. Uroczyste odsłonięcie muralu nastąpiło w dniu 10.10.2020 roku. Symbolicznego przecięcia wstęgi dokonali twórcy wraz z wiceprezydentem

Maciejem Gramatyką i przewodniczącą Rady Miasta Barbarą Konieczną. W organizację wydarzenia zaangażowała się społeczność Przedszkola Niepublicznego "Jedynka". Przygotowany został piknik rodzinny: dzieci przedstawiły program artystyczny prezentujący sylwetkę Zofii Nałkowskiej, rodzice i pracownicy przedszkola przygotowali drobny poczęstunek. Wiceprezydent Maciej Gramatyka wraz z przedszkolakami posadził pamiątkowe drzewo - wiśnię negri, która komponuje się z kwitnącą wiśnią przedstawioną na muralu. Dyrektor Muzeum Miejskiego w Tychach Aleksandra Matuszczyk wygłosiła krótki wykład na temat sztuki w przestrzeni miasta. Wydarzeniu towarzyszyła także promocja książki pt. "Sztuka w przestrzeni miasta" Patryka Oczko, której drugie, rozszerzone wydanie ukazało się we wrześniu 2020 roku. W ramach akcji promocyjnej mieszkańcy rewitalizowanego osiedla otrzymali do skrzynek na listy widokówki przedstawiające mural. Podczas uroczystego odsłonięcia aktorka, która wcieliła się w postać Zofii Nałkowskiej wręczyła uczestnikom spotkania pamiątkowe zakładki do książek. Podczas całego procesu powstawania muralu, działanie budziło ogromne zainteresowanie oraz aprobatę społeczną.



Fot. Mural Zofii Nałkowskiej (materiały MCK Tychy)

„Zgrane Tychy” projekt mobilnych gier miejskich.

Projekt gier został oparty na geolokalizacji. Użytkownik mieli możliwość zagrać na dedykowanej dla gry przestrzeni miejskiej, w dowolnie wybranej przez siebie chwili, za pomocą telefonu z zainstalowaną bezpłatną aplikacją ActionTrack. W ramach rewitalizacji uruchomiono dwie gry:

1. <http://bit.ly/ZgraneTychyBarubar> (Osiedle N i O) – gra rodzinna „Przygody Barubara”, inspirowana książką „Przygody Zbója Barubara” autorstwa tyszanina B. Szymczyka. Gracze mieli możliwość poznać m.in. środowisko oraz fascynujący świat miejskich dziwaków.

2. <http://bit.ly/ZgraneTychyWyjątkoweStworzenia> (Osiedle H I Ł) – gra młodzieżowa „Wyjątkowe stworzenia”, przeznaczona dla fanów magicznych istot i fantastyki w każdym wieku – również dla tych najmłodszych. Do rozgrywki potrzebny był smartfon i wyobraźnia



Fot. Mobilne gry „Zgrane Tychy”, MCK Tychy

9. Aktywny Jaworek – budowa wielofunkcyjnych stref aktywności sportowo-rekreacyjnych

Podmiot zgłaszający projekt: Wydział Planowania Przestrzennego i Urbanistyki, Wydział Komunalny, Ochrony Środowiska i Rolnictwa
Planowany termin realizacji: 2018-202

W 2020 roku prowadzone były analizy posiadanych dokumentacji koncepcyjnych i projektowych oraz działania związane z wątpliwościami dotyczącymi trudnych warunków geotechnicznych na terenie Parku Jaworek. Pracownicy wydziału Innowacji i Inwestycji przygotowali opracowanie dotyczące proponowanych kierunków działań rewitalizacyjnych przedmiotowego terenu. Ponadto podjęto decyzję o zleceniu pogłębionych badań geotechnicznych na terenie planowanego Wodnego Placu Zabaw.



Fot. Michał Kasperczyk

10. Osada zdrowo na sportowo. Aktywna Osada – realizacja programu z zakresu animacji czasu wolnego i rekreacji ruchowej

Podmiot zgłaszający projekt: Miejski Ośrodek Sportu i Rekreacji w Tychach

Planowany termin realizacji: 2018-2020

W ramach propagowania aktywności sportowej wśród dzieci i młodzieży prowadzone były zajęcia z koszykówki, zajęcia tenisa ziemnego i stołowego, zajęcia z doskonalenia jazdy na rowerze MTB, imprezy sportowo – rekreacyjne. Z powodu lockdownu część zajęć zostało przeprowadzone w formie zdalnej. Zajęcia, które nie odbyły się w kwietniu przesunięto na okres jesienny. W ramach zajęć sekcji kolarskiej, kontynuowano doskonalenie techniki jazdy, rozwijano indywidualne umiejętności zawodników oraz wdrażano zasady współpracy w grupie. Podczas treningów plenerowych zarówno na szosie jak i w warunkach terenowych kładziono szczególny nacisk na przestrzeganie zasad ruchu drogowego i bezpieczeństwa na drodze oraz rozwój świadomości ekologicznych (szanowanie środowiska naturalnego, niepozostawianie po sobie śmieci). Propagowano wartości zdrowego trybu życia, ruchu na świeżym powietrzu oraz zdrowego odżywiania się. W ramach treningów doskonalenia techniki jazdy na rowerze MTB organizowano wyjazdy na tyskie pumtracki w dzielnicy Suble i Mąkołowiec. Pomimo obostrzeń, przy zachowaniu reżimu sanitarnego udało się zorganizować trzy imprezy: Dzień Dziecka, Zakończenie wakacji oraz Mikołajki. Zakończenie wakacji połączone zostało z obchodami 100- lecia klubu Czułowianki Tychy.

Odbył się mecz pokazowy Old Boy Czułowianki, dla najmłodszych przygotowano dmuchańce, malowanie twarzy, gry i zabawy oraz stacja kolarska wraz z trenażerami.



Fot. www.slzpm.pl



Fot. materiały MOSiR Tychy

11. Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach

**Podmiot zgłaszający projekt: Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich
Planowany termin realizacji: 2018-2020+**

W 2017 roku Wydział Rozwoju Miasta i Funduszy Europejskich złożył wnioski o dofinansowanie przedmiotowej inwestycji ze środków Unii Europejskiej w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Śląskiego na lata 2014-2020,

Po pozytywnej ocenie wniosków i podpisaniu w lipcu i sierpniu 2018 roku umów

o dofinansowanie na kwotę 2 885 720,39 zł (projekt: „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach - budynki nr: 207, 209, 233, 235, 237”) i 3 079 480,14 zł (projekt: „Termomodernizacja dzielnicy Osada w Tychach - budynki nr: 223, 225, 227, 229, 231”), realizacja inwestycji została powierzona Miejskiemu Zarządowi Budynków Mieszkalnych. Na przełomie 2018/2019 zawarto umowy na realizację robót we wszystkich nieruchomościach. Zakres zadania obejmował m.in. docieplenie ścian, stropów nad piwnicami, posadzki parteru, poddasza użytkowego w lokalach mieszkalnych, izolację ścian piwnic, wymianę stolarki okiennej i drzwiowej, wykonanie instalacji gazowej wraz z montażem gazowych kotłów grzewczych dwufunkcyjnych, wymianę instalacji c.o. i c.w.u, wymianę instalacji elektrycznej wraz z wymianą oświetlenia części wspólnych, malowanie klatek schodowych, montaż zadaszenia nad wejściami oraz balustrad, remont podestów wejściowych i roboty towarzyszące. Roboty budowlane zostały zakończone w 8 budynkach, w obrębie dwóch (tj. 233 i 237) nadal trwają. W ramach zadania przeprowadzono także remonty w lokalach mieszkalnych. Prace polegały m.in. na: wymianie podłóg w lokalach, wyposażeniu mieszkań w urządzenia higieniczno-sanitarne, wykonano wewnętrzną instalację wodno-kanalizacyjną, założono grzejniki, zmodernizowano wewnętrzną instalację elektryczną, wymieniono wewnętrzną stolarkę drzwiową oraz przeprowadzono roboty tynkarsko-malarskie, podniesiono balustrady.



Fot. materiały MZBM Tychy

Trwające od 2018 roku prace termomodernizacyjne oraz panująca od 2020 roku pandemia COVID-19 i wprowadzone z nią obostrzenia i zalecenia, a także niepewna sytuacja co do dalszych decyzji w tym obszarze uniemożliwiły realizację działań, zaplanowanych w projektach „Poznajemy Osadę” oraz „Po co nam obrazy”. Organizacja związanych z projektami warsztatów, spotkań, wystaw, festynów albo nie mogły się odbywać albo narzucono na nie reżim sanitarny.

II. POSTĘP RZECZOWY REALIZACJI PROGRAMU REWITALIZACJI DLA MIASTA TYCHY DO ROKU 2023 (ZA ROK 2020) – projekty sektora prywatnego

1. STREFA AKCELERACJI B+R I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM

Podmiot zgłaszający projekt: Memo Sp. z o.o.

Okres realizacji: V 2020 – XII 2022

Celem projektu jest zwiększenie walorów funkcjonalno-przestrzennych obszaru rewitalizacji przez lepsze wykorzystanie i wyeksponowanie zasobów kulturowych i krajobrazowych. W 2020 roku zrealizowane zostały Programy Funkcjonalno - Użytkowe dla trzech obiektów, projekt budowlany dla jednego budynku, a piąty obiekt jest w trakcie projektowania.

2. STREFA AKCELERACJI I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM (projekt szkoleniowo – stażowy EFS)

Podmiot zgłaszający: MEMO Sp. z o.o.

Okres realizacji: IX 2020 – VI 2021

Celem projektu jest realizacja staży zawodowych dla 30 uczniów tyskich szkół gastronomicznych. Całoroczny staż obejmujący naukę kompetencji zawodowych wykraczających poza podstawę programową, a także dodatkowe warsztaty „premium”. W 2020 roku działania i ustalenia z Zespołem Szkół nr 7 zostały zawieszono ze względu na brak rzeczywistych ram ustalania "podstaw programowych" stażu i charakteru działań, w tym m.in. zajęć dodatkowych. Ponadto restauracja TICHAUER, w której mieli odbywać staże uczniowie, została objęta, jak cała branża gastronomiczna - lockdownem i licznymi ograniczeniami, a szkoły i proces dydaktyczny - przeniesiony do sieci. Sytuacja ta uniemożliwiła planowanie działań w tym zakresie i wdrożenie projektu. Obecnie trudno orzec, kiedy te działania będą mieć realne podstawy do realizacji. Na dzień dzisiejszy brak jest jakichkolwiek wskazań i pewnych ram do projektowania działań.

3. STREFA AKCELERACJI SPOŁECZNEJ – projekt miękki

**Podmiot zgłaszający: MEMO Sp. z o.o., Tyska Fundacja Promocji Kultury i Turystyki
Browar Obywatelski**

Okres realizacji: VI 2020 – VI 2023

Celem projektu jest aktywizacja zawodowa i społeczna mieszkańców nieaktywnych zawodowo i wzrost skali zachowań przedsiębiorczych. Aktywizacja społeczna pod kątem nabywania nowych kompetencji, uczenia umiejętności. Zapewnienie wsparcia

merytorycznego osobom zakładającym swoją działalność gospodarczą. Wsparcie dla osób zagrożonych wykluczeniem i animacje społeczne zorientowane na procesy aktywizacji zawodowej. Inkubacja przedsiębiorczości i jej uczenie, krok po kroku, począwszy od etapu szkoły ponadgimnazjalnej po osoby do 50+. Projekt nie został wdrożony ze względu na fakt, że oddanie obiektu warzelni z zapleczem umożliwiło rozpoczęcie działań dopiero w 2 połowie 2020 roku. Ponadto, sytuacja epidemiologiczna, związana z epidemią COVID-19 spowodowała zawieszenie rozmów z partnerami. Niemożliwe było realizowanie działań w sytuacji braku możliwości zapewnienia bezpieczeństwa uczestników, a nawet zaprojektowanie tych działań. Zawieszono także rozmowy z partnerami społecznymi.

4. CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ WRAZ Z OTOCZENIEM – STARA WARZELNIA

Podmiot zgłaszający: MEMO Sp. z o.o., Tyska Fundacja Promocji Kultury i Turystyki Browar Obywatelski

Okres realizacji: II 2019 – XII 2021

Projekt zgłoszony do Programu i realizowany przez firmę MEMO Sp. z o.o. oraz Tyską Fundację Promocji Kultury i Turystyki Browar Obywatelski. Planowany okres realizacji to: II 2019 – XII 2021. Celem projektu jest podniesienie walorów zabytkowego budynku Starej Warzelni i otoczenia Browaru Obywatelskiego oraz dostosowanie istniejącej infrastruktury do realizacji różnego rodzaju działań kulturalnych. Projekt zakłada konserwację zabytkowego kompleksu dawnej Warzelni na terenie Browaru Obywatelskiego w Tychach oraz jego adaptację na potrzeby kulturalne. Obiekt ten wybudowany został w latach 1896-1897 wraz z innymi, powiązаныmi funkcją budynkami produkcyjnymi, tworzącymi kameralną przestrzeń, zachowującą obecnie dawny klimat zakładu produkcyjnego. Składa się z czterech segmentów (dawna warzelnia, maszynownia, kotłownia, smolarnia) o łącznej powierzchni ok. 2,5 tys. m². Na realizację projektu Fundacja otrzymała dofinansowanie w ramach RPO WSL w ramach działania 5.3. Dziedzictwo kulturowe. Dzięki temu unikatowy zabytek znajdujący się na Szlaku Zabytków Techniki odzyska dawny blask i zyska nową funkcję z myślą o turystach, mieszkańcach, a także studentach i młodzieży. Projekt jest jednym z nielicznych w regionie, w którym ratując zabytek wprowadza się w nim do tej pory nie łączone nigdzie funkcje edukacji artystyczno-multimedialnej, ale przede wszystkim wystawy sztuki naiwnej w połączeniu z multimediami. W obiekcie przewidziano sale ekspozycyjne, magazyny, sale edukacyjne i warsztatowe, ale także salę konferencyjną i pomieszczenia bawialni dla matki z dzieckiem. W 2019 roku wykonany został zasadniczy zakres prac konstrukcyjnych, konserwatorskich oraz część prac instalacyjnych. Ponadto,

rozpoczęto projektowanie otoczenia oraz rozbudowy Warzelnii wraz ze szklanym atrium. W 2020 roku dokonano przebudowy i adaptacji obiektu dawnej warzelnii na TICHAUER ART GALLERY, w ramach Centrum - wymieniono dachy, stolarkę, instalacje wewnętrzne, dokonano restauracji elewacji, osuszenia fundamentów. Obiekt dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych - obiekt posiada ok. 2,8 tys. m² powierzchni, w tym 4 sale wystawowe, 3 sale warsztatowe, salę konferencyjną, showroom. Ponadto Centrum (Galerii) wyposażono w sprzęt oraz zagospodarowano teren wraz z wyposażeniem wspomagającym działania społeczne, edukacyjne i kulturalne Galerii.



Fot. Zasoby własne Tyskiej Fundacji Promocji Kultury i Turystyki Browar Obywatelski

5. CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ POSZERZA HORYZONTY **(projekt EFS)**

Podmiot zgłaszający projekt: Tyska Fundacja Promocji Kultury i Turystyki Browar Obywatelski

Okres realizacji: II 2020 – XII 2021

Celem projektu jest inkubacja i wsparcie lokalnych środowisk artystycznych, aktywizacja społeczna w sferze kultury, wzbogacenie miejskiej oferty kulturalnej poprzez wystawy stałe, czasowe, warsztaty, konferencje, działania animacyjne, plenerowe itp. Inkubacja przedsiębiorczości w sferze kultury poprzez warsztaty, uczenie rzemiosła artystycznego. Zwiększenie potencjału miasta i obszarów rewitalizacji w obszarze kultury, edukacji artystycznej, a poprzez to aktywizacji społecznej. Zapewnienie wsparcia osobom chcącym rozwijać swoje umiejętności artystyczne. Otwarta we wrześniu 2020 Galeria rozpoczęła działania artystyczno-kulturalne, jednak ze względu na epidemię COVID-19 skala została ograniczona do wystaw, happeningów z pominięciem warsztatów i części edukacyjnych. W okresie IX-XII zorganizowano 3 wydarzenia kulturalne: Tychy Light&Sound, uroczyste otwarcie wraz z INDUSTRIADĄ, 2 koncertami i 4-ema wystawami otwierającymi, a także wystawę Miasto / Ludzie / Twarze.



Fot. Radosław Kaźmierczak, Tichauer Light&Sound



Fot. Radosław Kaźmierczak, Tichauer Light& Sound

III. WYDATKI PONIESIONE NA REALIZOWANE W 2020 ROKU PROJEKTY REWITALIZACYJNE

Lp.	Nazwa projektu	Wydatki poniesione w 2020 roku w zł	w tym wkład miasta w zł:
1.	BAZA - BANK AKTYWNYCH LUDZI MIASTA	80 000,00	80 000,00
2.	POTAŃCÓWKI NA OSIEDLU A	20 000,00	20 000,00
3.	RENOWACJA OSIEDLA A	17 220,00	17 220,00
4.	KULTOWE OSIEDLE A – OSIEDLE A PRZYJAZNE	16 258,08	5 000,00

Lp.	Nazwa projektu	Wydatki poniesione w 2020 roku w zł	w tym wkład miasta w zł:
	TWÓRCOM		
5.	ZAGOSPODAROWANIE TERENU OSADY	15 889,00	15 889,00
6.	CUS – CENTRUM USŁUG SPOŁECZNOŚCIOWYCH (EFS)	657 248,00	111 475,55
7.	KULTURA OSIEDLA – OSIEDLE KULTURY	48 000,00	48 000,00
8.	AKTYWNY JAWOREK – BUDOWA WIELOFUNKCYJNYCH STREF AKTYWNOŚCI SPORTOWO-REKREACYJNYCH	123 113,00	123 113,00
9.	OSADA ZDROWO NA SPORTOWO. Aktywna Osada, czyli realizacja programu z zakresu animacji czasu wolnego i rekreacji ruchowej	21 124,00	20 000,00
10.	TERMOMODENIZACJA DZIELNICY OSADA W TYCHACH	3 997 760,60	2 404 529,99
11.	STREFA AKCELERACJI B+R I AKTYWIZACJI W BROWARZE OBYWATELSKIM	12 100 000,00	
12.	CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ WRAZ Z OTOCZENIEM – STARA WARZELNIA	18 645 089,32	
13.	CENTRUM NIEELITARNEJ SZTUKI MULTIMEDIALNEJ POSZERZA HORYZONTY (projekt EFS)	200 000,00	
RAZEM		35 941 702,00	2 845 227,54